

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษา เรื่อง พฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากโรคพิษสุนัขบ้า ของประชาชนอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive study) เพื่อศึกษาถึงการรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคพิษสุนัขบ้า ความเชื่อเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า การรับรู้ความรุนแรงของโรคพิษสุนัขบ้า การรับรู้ต่อผลประโยชน์และอุปสรรค แรงจูงใจของชาวบ้านเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า การรับรู้ถึงทางติดต่อของโรคพิษสุนัขบ้า และการป้องกันตนเองของโรคพิษสุนัขบ้า ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ตำบลทุกแห่งในอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 20 แห่ง และเทศบาลเมือง 1 แห่ง จำนวน 420 ชุด โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งสิ้น 419 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.76 ผลการศึกษาได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการป้องกันตนเอง โดยแบ่งออกเป็น 7 หัวข้อ ดังนี้

1. การรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคพิษสุนัขบ้า
2. ความเชื่อเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า
3. การรับรู้ความรุนแรงของโรคพิษสุนัขบ้า
4. การรับรู้ต่อประโยชน์และอุปสรรค
5. แรงจูงใจของชาวบ้านเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า
6. การรับรู้ถึงทางติดต่อของโรคพิษสุนัขบ้า
7. การป้องกันตนเองจากโรคพิษสุนัขบ้า

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 419)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	146	34.8
หญิง	273	65.2

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ	median 45	max 81 min 12
3. รายได้ทุกคนในครอบครัว/ปี	median 48,000	max 660,000 min 2,000
4. การศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	16	3.8
ประถมศึกษา	273	65.2
มัธยมศึกษา	86	20.5
อนุปริญญา/เทียบเท่า	10	2.4
ปริญญาตรี	32	7.6
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	2	0.5
5. อาชีพ		
เกษตรกร	274	65.4
รับจ้าง	80	19.1
ค้าขาย	21	5.0
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	20	4.8
อื่นๆ	24	5.7
6. จำนวนสัตว์เลี้ยงในบ้าน		
ไม่มี	169	40.3
มี	250	59.7
สุนัข	225	
แมว	80	
สุนัขอย่างเดียว	170	68
แมวอย่างเดียว	25	10
สุนัขและแมว	55	22
7. เลี้ยงสัตว์เลี้ยงในบ้านเพื่อ (n = 250)		
ใช้งาน(เฝ้าบ้าน/จับหนู)	226	90.4
เพลิดเพลิน/น่ารัก	23	9.2
อื่นๆ	1	0.4

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
8. นำสัตว์เลี้ยงได้รับวัคซีนทุกปี (n = 250)		
ใช่	182	72.8
เคยไปบ้าง	52	20.8
ไม่เคยเลย	16	6.4
9. วิธีการได้รับวัคซีนของสัตว์เลี้ยง (n = 250)		
นำไปรับที่สถานบริการของรัฐ	20	8.0
นำไปรับที่เอกชน	13	5.2
รอรับจากเจ้าหน้าที่	217	86.8
10. สมาชิกในบ้านเคยโดนสุนัข/แมว กัด		
ไม่เคย	331	79
เคย	88	21
(ต่อคน/ครั้ง median = 1 max = 3 min = 1)		
(อายุ median = 30 max = 77 min = 2)		
11. สาเหตุที่โดนกัด (n = 88)		
จับงานข้าว	6	6.8
หยอกเล่น	20	22.7
รังแก	9	10.2
จับลูกอ่อน	5	5.7
ไม่ทราบสาเหตุ	48	54.6
12. ตำแหน่งที่โดนกัด (n = 88)		
ขา	69	78.5
แขน	9	10.2
ใบหน้า	3	3.4
ศีรษะ	1	1.1
อื่น	6	6.8

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
17. การปฐมพยาบาลหลังโดนกัด (n = 88)		
ล้างแผลด้วยน้ำสบู่	72	81.8
ปิดด้วยสมุนไพรม	2	2.3
อื่น	14	15.9
18. ไปรับวัคซีนหลังจากที่โดนกัดหรือไม่ (n = 88)		
ไป	77	87.5
ไม่ไป	11	12.5
ไม่จำเป็น	1	9.1
ไม่สะดวก	4	36.3
อื่นๆ	6	54.6
19. การจัดการสัตว์หลังถูกกัด (n = 88)		
เฉยๆ	28	31.8
สังเกตอาการ	53	60.2
ฆ่า	7	8
ฝัง	5	71.4
รับประทาน	1	14.3
ตัดหัวส่งตรวจ	1	14.3

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงจำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 65.2 และเป็นเพศชาย จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 34.8 อายุมีค่ามัธยฐาน 45 ปี โดยอายุมากที่สุด 81 ปี อายุน้อยที่สุด 12 ปี รายได้ของทุกคนในครอบครัวต่อปี ค่ามัธยฐาน 48,000 บาท มากที่สุด 660,000 บาท และน้อยที่สุด 2,000 บาท การศึกษาส่วนใหญ่ระดับประถมศึกษา 273 คน คิดเป็นร้อยละ 65.2 รองลงมาคือ มัธยมศึกษาจำนวน 86 คิดเป็นร้อยละ 20.5 เป็นอาชีพเกษตรกรมากที่สุด 274 คน คิดเป็นร้อยละ 65.4 รองลงมาคืออาชีพ รับจ้าง 80 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1 มีการเลี้ยงสัตว์เลี้ยงในบ้าน 250 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 59.7 โดยมีสัตว์เลี้ยงเป็นสุนัข 225 ตัว แมว 80 ตัว

ในแต่ละครอบครัวที่มีสัตว์เลี้ยงในบ้าน นั้น เลี้ยงสุนัขอย่างเดียว 170 ครอบครัว คิดเป็น ร้อยละ 68 เลี้ยงแมวอย่างเดียว 25 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 10 เลี้ยงสุนัขและแมว 55 ครอบครัว คิดเป็น ร้อยละ 22 ซึ่งจากจำนวนครอบครัวที่เลี้ยงสัตว์เลี้ยง เลี้ยงเพื่อใช้งาน (เฝ้าบ้าน/จับหนู) จำนวน 226 ครอบครัว คิดเป็น ร้อยละ 90.4 นำสัตว์เลี้ยงไปรับวัคซีนทุกปี 182 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 72.8 เคยไปบ้าง 52 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 20.8 ไม่เคยเลย 16 ครอบครัว คิดเป็น ร้อยละ 6.4 การรับวัคซีนโดยการรอรับจากเจ้าหน้าที่ มากที่สุด 217 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 86.8 นำไปรับที่สถานบริการของรัฐ 20 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 8.0 สมาชิกในบ้านเคยโดน สุนัข/แมวกัด 88 ราย คิดเป็น ร้อยละ 21 (ค่ามัธยฐานการโดนกัด 1 ครั้ง จำนวนที่โดนกัดครั้งต่อ คน มาก ที่สุด 3 ครั้ง อายุของผู้ที่โดนกัด ค่ามัธยฐาน 30 ปี อายุมากที่สุด 77 ปี น้อยที่สุด 2 ปี) ไม่เคยโดนกัด 331 ราย คิดเป็นร้อยละ 79 สำหรับสาเหตุที่โดนกัดนั้น ไม่ทราบสาเหตุมากที่สุด 48 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.6 ลำดับต่อมา คือ หยอกเล่น 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.7 รังแกสัตว์ 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.2 จับงานข้าว 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.8 และจับลูกอ่อน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.7 ตำแหน่งที่โดนกัดมากที่สุด คือ ขา จำนวน 69 ราย คิดเป็นร้อยละ 78.5 แขน 9 ราย คิดเป็น ร้อยละ 10.2 การปฐมพยาบาลหลังโดนกัด ล้างแผลด้วยน้ำสบู่ 72 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.8 ปิด ด้วยสมุนไพรรักษา 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.3 ไปรับวัคซีนหลังจากโดนกัด 77 ราย คิดเป็นร้อยละ 87.5 ไม่ไปรับวัคซีนหลังโดนกัด 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.5 โดยที่ไม่ไปเพราะคิดว่า ไม่จำเป็น 1 ราย ไม่สะดวก 4 ราย และอื่น ๆ 6 ราย การจัดการสัตว์หลังถูกกัด โดยการเฝ้าสังเกตอาการ มากที่สุด 53 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.2 เฉย ๆ 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.8 และฆ่า 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 8 โดยหลังการฆ่า แล้ว นำไปฝัง 5 ราย รับประทาน 1 ราย ตัดหัวส่ง 1 ราย

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมในการป้องกันตนเอง

ตารางที่ 4.2 จำนวน และร้อยละการรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคพิษสุนัขบ้า จำแนกตาม
ความคิดเห็น

การรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคพิษสุนัขบ้า	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1. โรคพิษสุนัขบ้าจะไม่เกิดขึ้นกับท่านและบุคคล ในครอบครัว	142 (33.9)	198 (47.3)	79 (16.5)
2. ถึงแม้จะมีโรคพิษสุนัขบ้าเกิดขึ้นในชุมชนแต่ ครอบครัวของท่านก็ไม่มีโอกาสเป็น โรคพิษสุนัขบ้าได้	121 (28.2)	159 (37.9)	139 (33.2)
3. การเลี้ยงสุนัข/แมว อยู่ในบ้านจะทำให้ สุนัข/แมว ไม่มีโอกาสเป็นโรคพิษสุนัขบ้า	45 (10.7)	137 (32.7)	237 (56.6)
4. ท่านคิดว่าลูกสุนัขที่อายุต่ำกว่า 3 เดือนจะไม่เป็น โรคพิษสุนัขบ้า	68 (16.2)	164 (39.1)	187 (44.6)
5. ถ้าท่านถูกสุนัขบ้ากัดและได้ไปฉีดวัคซีนครบ ท่านจะไม่เป็น โรคพิษสุนัขบ้าแน่นอน	222 (53.0)	161 (38.4)	36 (8.6)
6. ทุกคนในครอบครัวของท่านจะปลอดภัยจาก โรคพิษสุนัขบ้า ถ้าสัตว์เลี้ยงในบ้านท่านได้รับ การ	280 (66.8)	115 (27.4)	24 (5.7)
ฉีดวัคซีนป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้า	250 (59.7)	118 (28.2)	51 (12.2)
7. การเลี้ยงสุนัขไว้หลาย ๆ ตัว อาจมีโอกาสดัง โรคพิษสุนัขบ้าได้ง่ายขึ้น	190 (45.3)	124 (29.6)	105 (25.1)
8. การเลี้ยงจำนวนน้อย ๆ เท่าที่จำเป็นเป็นการลด โอกาสการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าอีกทางหนึ่ง	318 (75.9)	72 (17.2)	29 (6.9)
9. เด็กเล็กมีโอกาสเสี่ยงกับการถูกสุนัขบ้ากัดมาก ที่สุด	92 (22.0)	141 (33.7)	186 (44.4)
10. ท่านคิดว่าสัตว์เลี้ยงเมื่อได้รับวัคซีนโรคพิษสุนัข บ้าแล้วสามารถปล่อยออกนอกบ้านได้เพราะไม่มี โอกาสเป็นโรคพิษสุนัขบ้า	92 (22.0)	141 (33.7)	186 (44.4)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

จากตารางที่ 4.2 การรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคพิษสุนัขบ้าพบว่า มีเพียงบางข้อเท่านั้นที่ส่วนใหญ่ตอบในทิศทางที่ไม่ถูกต้อง คือ ทุกคนในครอบครัวของท่านจะปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า ถ้าสัตว์เลี้ยงในบ้านท่านได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เห็นด้วย 280 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.8 ไม่แน่ใจ 115 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.4 และ ท่านคิดว่าสัตว์เลี้ยงเมื่อได้รับวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้าแล้วสามารถปล่อยออกนอกบ้านได้เพราะไม่มีโอกาสเป็นโรคพิษสุนัขบ้า ไม่แน่ใจ 141 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.7 เห็นด้วย 92 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.0

ตารางที่ 4.3 จำนวน และร้อยละความเชื่อเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าจำแนกตามความคิดเห็น

ความเชื่อเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
1. ในกรณีสุนัขเป็น โรคพิษสุนัขบ้าหรือถูกสุนัขบ้ากัดแล้วการตัดหูและหางออกจะเป็นการรักษาและป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้าได้วิธีหนึ่ง	27 (6.4)	109 (26.0)	283 (67.5)
2. ในกรณีที่ไม่แน่ใจว่าสุนัขที่กัดเป็นบ้าจริงหรือไม่ การไปรดน้ำมนต์เพื่อป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้าดีกว่า การไปฉีดวัคซีน	3 (0.7)	83 (19.8)	333 (79.5)
3. เมื่อถูกสุนัขบ้ากัดแล้วใช้รองเท้าคอบแผล ใช้ปูนแดงหรือน้ำมะนาวทาแผล และปิดแผลด้วยยาจนแล้วคนที่ถูกกัดจะไม่เป็นโรคพิษสุนัขบ้า	16 (3.8)	79 (18.9)	324 (77.3)
4. การป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ควรป้องกันในสุนัข/แมวและในคนด้วยจึงจะปลอดภัยจากโรค	299 (71.4)	82 (19.6)	38 (9.1)
5. สัตว์เลี้ยงที่กัดคนทุกตัวควรจะกักไว้ดูอาการ 10 วัน	330 (78.8)	67 (16.0)	22 (5.3)
6. ท่านเชื่อว่าโรคพิษสุนัขบ้าสามารถรักษาให้หายได้ด้วยยาสมุนไพร	18 (4.3)	137 (32.7)	264 (63.0)
7. ท่านคิดว่าคนที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้าได้นั้นเพราะเป็นคน โขคร้ายทำบุญมาไม่ดี	33 (7.9)	73 (17.4)	313 (74.7)
8. สุนัขที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้าจะมีอาการดุร้าย หางตก กัดคนไม่เลือกหน้า เท่านั้น	204 (48.7)	148 (35.3)	67 (16.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ตารางที่ 4.3 จำนวน และร้อยละความเชื่อเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าจำแนกตามความคิดเห็น (ต่อ)

ความเชื่อเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
9. ท่านคิดว่าสามารถให้สุนัข/แมว เลี้ยงพล่านได้ เพราะน้ำลายของสัตว์ทำให้แผลในร่างกายคนหายเร็ว	14 (3.3)	45 (10.7)	360 (85.9)
10. โรคพิษสุนัขบ้าเกิดเฉพาะในฤดูร้อนเท่านั้น	129 (30.8)	149 (35.6)	141 (33.7)
11. โรคพิษสุนัขบ้ามีสาเหตุมาจากสุนัขและแมวเท่านั้น	135 (32.2)	139 (33.2)	145 (34.6)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

จากตารางที่ 4.3 ความเชื่อเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อที่ถูกต้องมีเพียง 2 ข้อเท่านั้น ที่มีความเชื่อไม่ถูกต้องหรือมีทิศทางที่ไม่ถูกต้อง คือ สุนัขที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้าจะมีอาการดุร้าย หางตก กัดคนไม่เลือกหน้าเท่านั้น เห็นด้วย 204 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.7 ไม่แน่ใจ 148 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.3 และ โรคพิษสุนัขบ้าเกิดเฉพาะในฤดูร้อนเท่านั้น ไม่แน่ใจ 149 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.6 เห็นด้วย 129 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.8

ตารางที่ 4.4 จำนวน และร้อยละการรับรู้ความรุนแรงของโรคพิษสุนัขบ้าจำแนกตามความคิดเห็น

การรับรู้ความรุนแรงของโรคพิษสุนัขบ้า	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
1. โรคพิษสุนัขบ้า ถ้าเป็นกับสัตว์แล้วจะไม่เป็นอันตรายกับคน	40 (9.5)	68 (16.2)	311 (74.2)
2. ถ้าคนเป็นโรคพิษสุนัขบ้าและแสดงอาการให้รู้ในระยะแรก ถ้ารีบไปรักษาจะทำให้หายได้	153 (36.5)	172 (41.1)	94 (22.4)
3. คนที่มีร่างกายแข็งแรงแล้วเป็นโรคพิษสุนัขบ้าจะมีโอกาสหายได้	43 (10.3)	164 (39.1)	212 (50.6)
4. คนที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้าแล้วจะเสียชีวิตในเวลาอันรวดเร็วมาก	160 (38.2)	181 (43.2)	78 (18.6)
5. ถ้าท่านถูกสุนัขที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้ากัดเป็นแผลถลอกเพียงเล็กน้อย ก็สามารถป่วยเป็นโรคพิษสุนัขบ้าได้	317 (75.7)	64 (15.3)	38 (9.1)
6. ถ้าท่านถูกสุนัขกัด สามารถรอนสุนัขตายถึงไปพบแพทย์ได้	15 (3.6)	24 (5.7)	380 (90.7)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

จากตารางที่ 4.4 การรับรู้ความรุนแรงของโรคพิษสุนัขบ้า พบว่า ส่วนใหญ่ตอบได้ถูกต้อง มีเพียงข้อเดียวเท่านั้นที่มีการตอบในทิศทางที่ไม่ถูกต้อง คือ ถ้าคนเป็นโรคพิษสุนัขบ้าและแสดงอาการให้รู้ในระยะแรก รีบไปรักษาจะทำให้หายได้ ไม่แน่ใจ 172 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1 เห็นด้วย 153 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5

ตารางที่ 4.5 จำนวน และร้อยละการรับรู้ต่อผลประโยชน์และอุปสรรค จำแนกตามความคิดเห็น

การรับรู้ต่อผลประโยชน์และอุปสรรค	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1. ถ้าท่านนำสัตว์เลี้ยงไปฉีดวัคซีนแล้ว จะมีส่วนช่วยให้คนและสัตว์อื่นไม่เป็นโรคพิษสุนัขบ้า	292 (69.7)	84 (20.0)	43 (10.3)
2. การจับสัตว์เลี้ยงฉีดวัคซีนยุ่งยากน้อยกว่าการฆ่าสัตว์เลี้ยงที่เป็นบ้า	183 (43.7)	49 (11.7)	187 (44.6)
3. สัตว์เลี้ยงทุกตัวในหมู่บ้านของท่านไม่จำเป็นต้องฉีดวัคซีน	19 (4.5)	18 (4.3)	382 (91.2)
4. ท่านรู้สึกว่าจะไม่ควรเสียเงินค่าฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ควรรอเจ้าหน้าที่มาให้บริการฟรีที่หมู่บ้าน	78 (18.6)	50 (11.9)	291 (69.5)
5. ถ้าท่านถูกสุนัขกัดและท่านปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขแล้วท่านจะไม่เป็นโรคพิษสุนัขบ้า	292 (69.7)	107 (25.5)	20 (4.8)
6. เพื่อความปลอดภัยของทุกคนในบ้าน ท่านตั้งใจจะนำสุนัขไปฉีดวัคซีนทุกปี	385 (91.9)	31 (7.4)	3 (0.7)
7. การที่เจ้าหน้าที่ให้ท่านทำลายสุนัขนั้น ท่านคิดว่าทำได้ยากเพราะเป็นบปมาก	116 (27.7)	113 (27.0)	190 (45.3)
8. การเสียเงินป้องกันโรคดีกว่าเสียเงินรักษาโรค	382 (91.2)	23 (5.5)	14 (3.3)
9. ท่านจะรู้สึกบปมาก ถ้าต้องฆ่าสุนัขที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้า	65 (15.5)	94 (22.4)	260 (62.1)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ตารางที่ 4.5 การรับรู้ต่อผลประโยชน์และอุปสรรค พบว่า ส่วนใหญ่ตอบได้ถูกต้องในแต่ละข้อ และมีบางข้อที่มีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน คือ การจับสัตว์เลี้ยงฉีดวัคซีนยุ่งยากน้อยกว่าการฆ่าสัตว์เลี้ยงที่เป็นบ้า ในระหว่างเห็นด้วย ร้อยละ 43.7 และไม่เห็นด้วย ร้อยละ 44.6 ซึ่งการตอบไม่เห็นด้วยเป็นคำตอบที่ผิด ควรแก้ไข

ตารางที่ 4.6 จำนวน และร้อยละแรงงใจของชาวบ้านเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าจำแนกตาม
ความคิดเห็น

แรงงใจของชาวบ้านเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1. ท่านมีความตั้งใจที่จะนำสัตว์เลี้ยงมารับบริการฉีด วัคซีนป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้าทุกปี	397 (94.7)	20 (4.8)	2 (0.5)
2. ท่านเชื่อว่าถ้าสัตว์เลี้ยงได้รับการฉีดวัคซีนป้องกัน โรคปีละ 1 ครั้ง จะทำให้สัตว์เลี้ยงไม่เป็นโรคพิษ สุนัขบ้าแน่นอน	216 (51.6)	169 (40.3)	34 (8.1)
3. ท่านยินดีให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการที่จะ นำสุนัขไปรับการฉีดวัคซีนตามที่ท่านระบุไว้ เช่น ตามศูนย์บริการของปศุสัตว์ หน่วยสัตวแพทย์ เคลื่อนที่ เพราะเห็นประโยชน์ในการนำสัตว์ เลี้ยงมารับบริการ	380 (90.7)	33 (7.9)	6 (1.4)
4. ท่านเชื่อว่าการป้องกันและควบคุมโรคนี้ในคนที่ เหมาะสมที่สุด คือการที่สัตว์เลี้ยงไปรับการฉีด วัคซีนป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้าล่วงหน้าไว้ก่อน	318 (75.9)	72 (17.2)	29 (6.9)
5. ท่านยินดีให้ความร่วมมือกับงานควบคุมโรคพิษ สุนัขบ้า เนื่องจากท่านเห็นว่าจะเป็นการช่วยควบคุม และป้องกันโรคนี้ได้อีกทางหนึ่ง	361 (86.2)	36 (8.6)	22 (5.3)
6. ท่านยินดีให้การสนับสนุนการจับสุนัข/แมว จรจัด เพื่อกักบริเวณหรือทำลาย	314 (74.9)	82 (19.6)	23 (5.5)
7. ท่านยินดีให้ความร่วมมือในการป้องกันและ ควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า นอกจากมีการทำวัคซีนแล้ว ต้องมีการทำหมันสุนัข/แมว ฉีดยาคุมกำเนิด และ กำจัดสุนัขจรจัดในหมู่บ้าน	387 (92.4)	28 (6.7)	4 (1.0)
8. การนำสัตว์เลี้ยงไปรับวัคซีนตามกำหนดทุกครั้ง เป็นการป้องกันตนเองและชุมชนจากโรคพิษสุนัข บ้า	406 (96.9)	9 (2.1)	4 (1.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ตารางที่ 4.6 แรงจูงใจของชาวบ้านเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า พบว่า ส่วนใหญ่ต้องได้ถูกต้อง และมากที่สุด คือ เห็นด้วย ร้อยละ 96.9 การนำสัตว์เลี้ยงไปรับวัคซีนตามกำหนดทุกครั้งเป็นการ ป้องกันตนเองและชุมชนจากโรคพิษสุนัขบ้า ขณะเดียวกันพบว่า เห็นด้วย เพียงร้อยละ 51.6 ท่าน เชื่อว่าถ้าสัตว์เลี้ยงได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคปีละ 1 ครั้ง จะทำให้สัตว์เลี้ยงไม่เป็นโรคพิษสุนัข บ้าแน่นอน

ตารางที่ 4.7 จำนวน และร้อยละการรับรู้ถึงทางติดต่อของโรคพิษสุนัขบ้าจำแนกตามความ คิดเห็น

การรับรู้ถึงทางติดต่อของโรคพิษสุนัขบ้า	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
1. ท่านถูกสัตว์เป็น โรคพิษสุนัขบ้านี้ข่วน เป็นแผล ถลอกเพียงเล็กน้อย ไม่จำเป็นต้องฉีดวัคซีน โรคพิษ สุนัขบ้าก็ได้	29 (6.9)	71 (16.9)	319 (76.1)
2. เมื่อน้ำลายของสัตว์ที่เป็น โรคพิษสุนัขบ้า มาถูก แผล ท่านก็สามารถเป็น โรคนี้ได้	289 (69.0)	73 (17.4)	57 (13.6)
3. สัตว์ที่ป่วยเป็น โรคพิษสุนัขบ้า มีทั้งคุร้าย หางตก กัดคนไม่เลือกหน้า และ เชื่องซึม ไม่กินอาหาร	368 (87.8)	38 (9.1)	13 (3.1)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ตารางที่ 4.7 การรับรู้ถึงทางติดต่อของโรคพิษสุนัขบ้า พบว่าทุกข้อส่วนใหญ่ตอบได้ ถูกต้อง สัตว์ที่ป่วยเป็นโรคพิษสุนัขบ้า มีทั้งคุรร้าย หางตก กัดคนไม่เลือกหน้า และ เชื่องซึม ไม่กิน อาหาร เห็นด้วย ร้อยละ 87.8 ไม่เห็นด้วย 3.1 ท่านถูกสัตว์เป็นโรคพิษสุนัขบ้านี้ข่วน เป็นแผล ถลอกเพียงเล็กน้อย ไม่จำเป็นต้องฉีดวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้าก็ได้ ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 76.1 เห็นด้วย 6.9 และเมื่อน้ำลายของสัตว์ที่เป็น โรคพิษสุนัขบ้า มาถูกแผล ท่านก็สามารถเป็น โรคนี้ได้ เห็นด้วย ร้อยละ 69.0 ไม่เห็นด้วย 13.6

ตารางที่ 4.8 จำนวน และร้อยละการป้องกันตนเองจากโรคพิษสุนัขบ้าจำแนกตามความคิดเห็น

การป้องกันตนเองจากโรคพิษสุนัขบ้า	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1. เมื่อสุนัขไม่มีเจ้าของตาย สามารถนำเนื้อมาปรุงให้แก่นกหรือสัตว์อื่นรับประทานได้	8 (1.9)	17 (4.1)	394 (94.0)
2. เมื่อสุนัขกัดกัน ควรรีบเข้าไปจับแยกโดยทันที	81 (19.3)	80 (19.1)	258 (61.6)
3. เมื่อโดนสุนัขกัด ต้องล้างแผลด้วยน้ำสบู่และยาใส่แผลสดทันที ก่อนไปพบแพทย์	363 (86.6)	48 (11.5)	8 (1.9)
4. ไม่จำเป็นต้องให้วัคซีนกับสุนัขในบ้านก็ได้ ถ้าท่านเลี้ยงสุนัขไว้เฉพาะภายในบริเวณบ้านไม่ได้ให้ออกมาข้างนอก	30 (7.2)	46 (11.0)	343 (81.9)
5. ท่านถูกสุนัขจรจัดข่วนเป็นแผลถลอกเพียงเล็กน้อย ไม่จำเป็นต้องไปรับการฉีดวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้าก็ได้	50 (11.9)	70 (16.7)	299 (71.4)
6. ถ้าสัตว์เลี้ยงในบ้านที่ได้รับวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้าทุกปี ถูก สัตว์ที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้ากัด ก็ไม่เป็นไร ไม่จำเป็นต้องสังเกตอาการ	44 (10.5)	69 (16.5)	306 (73.0)
7. การฉีดวัคซีน 1-2 เข็มก็เพียงพอสำหรับการป้องกันโรคหลังจากถูกสัตว์ที่สงสัยว่าเป็นโรคพิษสุนัขบ้ากัด	41 (9.8)	92 (22.0)	286 (68.3)
8. เมื่อถูกสัตว์ที่สงสัยว่าเป็นโรคพิษสุนัขบ้ากัดต้องไปพบแพทย์ให้ครบตามกำหนดนัดหมาย	397 (94.7)	18 (4.3)	4 (1.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บแสดงค่าร้อยละ

ตารางที่ 4.8 การป้องกันตนเองจากโรคพิษสุนัขบ้า พบว่า ทุกข้อส่วนใหญ่ตอบในทิศทางที่ถูกต้อง และพบว่าไม่การป้องกันตนเองไม่ถูกต้องมากที่สุด คือ เมื่อสุนัขกัดกัน ควรรีบเข้าไปจับแยกโดยทันที เห็นด้วย ร้อยละ 19.3 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 19.1 ลำดับต่อมาคือ ท่านถูกสุนัขจรจัดข่วนเป็นแผลถลอกเพียงเล็กน้อย ไม่จำเป็นต้องไปรับการฉีดวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้าก็ได้ เห็นด้วย ร้อยละ 11.9 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 16.7 และถ้าสัตว์เลี้ยงในบ้านที่ได้รับวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้าทุกปี ถูก สัตว์ที่

เป็นโรคพิษสุนัขบ้ากัด ก็ไม่เป็นไร ไม่จำเป็นต้องสังเกตอาการ เห็นด้วย ร้อยละ 10.5 ไม่น่าใจ ร้อยละ 16.5

ตารางที่ 4.9 คะแนนการรับรู้และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคพิษสุนัขบ้า(คะแนนเต็ม 3.0)

การรับรู้และพฤติกรรมการป้องกันตนเอง จากโรคพิษสุนัขบ้า	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
1. การรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงของการเป็น โรคพิษสุนัขบ้า	2.32	0.25	2.90	1.70
2. ความเชื่อเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า	2.48	0.32	3	1.64
3. การรับรู้ความรุนแรงของโรคพิษสุนัข- บ้า	2.44	0.32	3	1.50
4. การรับรู้ต่อผลประโยชน์และอุปสรรค	2.56	0.28	3	1.78
5. แรงจูงใจของชาวบ้านเกี่ยวกับโรคพิษ- สุนัขบ้า	2.79	0.25	3	1.00
6. การรับรู้ถึงทางติดต่อของโรคพิษสุนัข- บ้า	2.69	0.37	3	1.33
7. การป้องกันตนเองจากโรคพิษสุนัขบ้า	2.60	0.26	3	1.63

ตารางที่ 4.9 คะแนนพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคพิษสุนัขบ้า พบว่า ความเชื่อเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า,การรับรู้ความรุนแรงของโรคพิษสุนัขบ้า,การรับรู้ต่อผลประโยชน์และอุปสรรค,แรงจูงใจของชาวบ้านเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า,การรับรู้ถึงทางติดต่อของโรคพิษสุนัขบ้า และการป้องกันตนเอง อยู่ในระดับสูง และการรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคพิษสุนัขบ้า อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างการป้องกันตนเองจากโรคพิษสุนัขบ้ากับตัวแปรต่างๆ

ตัวแปร	ความสัมพันธ์กับ	
	การป้องกันตนเองจากโรคพิษสุนัขบ้า	
	Correlations *	P-value
1. การรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคพิษสุนัขบ้า	0.305	0.000
2. ความเชื่อเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า	0.361	0.000
3. การรับรู้ความรุนแรงของโรคพิษสุนัขบ้า	0.340	0.000
4. การรับรู้ต่อผลประโยชน์และอุปสรรค	0.307	0.000
5. แรงจูงใจของชาวบ้านเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า	0.098	0.045
6. การรับรู้ถึงทางติดต่อของโรคพิษสุนัขบ้า	0.221	0.000
7. รวมข้อ 1-6	0.451	0.000

* Spearman rank correlation

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างการป้องกันตนเองจากโรคพิษสุนัขบ้ากับตัวแปรต่างๆ พบว่า แรงจูงใจของชาวบ้านเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้ากับการป้องกันตนเองจากโรคพิษสุนัขบ้า มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันในระดับต่ำ ($r = 0.098$, $p = 0.045$) และ การรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคพิษสุนัขบ้า, ความเชื่อเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า, การรับรู้ความรุนแรงของโรคพิษสุนัขบ้า, การรับรู้ต่อผลประโยชน์และอุปสรรค, การรับรู้ถึงทางติดต่อของโรคพิษสุนัขบ้า กับการป้องกันตนเองจากโรคพิษสุนัขบ้า มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกัน ในระดับก่อนต่างต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ < 0.05

และความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ (ข้อ 7) กับการป้องกันตนเองจากโรคพิษสุนัขบ้า มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง ($r = 0.451$, $p < 0.05$)